

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani. Učiteljska tiskarna, Frar čiščanska ul. 6/I. Vse pošiljatve je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamnne notice vseh vrst je plačati po Din 2'50 od petih vrst. Insertni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Več stanovske zavesti!

Naše vrste nikakor še niso popolne. Ni dovolj, da je vsak učitelj in učiteljica član UJU. Članska izkaznica in denarni prispevek so še bore malo, kar naj označi koga za pravega in dobrega člana UJU. Treba duha, treba prave stanovske zavesti, treba pravega pozitivnega dela, kar naj šele opravičuje člane, da se jim reče: to so zavedni člani UJU! In ravno prave stanovske zavesti primanjkuje marsikje — na tem grešimo največ!

Vse učiteljstvo še ni prepojeno prave stanovske zavesti. Plačuje članske prispevke, prejema liste, ker so zajedno s članarino obvezni, udeležuje se zborovanj — toda tudi to še ni vse, kar bi označevalo koga, da je prepojen stanovske zavesti. To je šele prva stopnja stanovske zavesti — če je kdo organiziran.

Od stanovsko zavednega člana se pa tirja še mnogo več. Tirja in zahteva se od njega aktivnosti! Pasivni člani organizacije, ki čakajo vedno le, kdaj bodo imeli kako korist od organizacije, ne poznajo pa žrtev za njo izven običajnih obveznosti, so mrtva veja organizacije. Oni niso mnogo boljši od neorganizirancev, ki izkoriščajo le po organizaciji priporočene dobrine, drugače pa stoje cinično izven vrst zavednih organiziranih tovarišev in tovarišic in s cinizmom preslišujejo tudi opazke, da so paraziti na telesu stanovsko zavednega članstva.

Stanovsko zaveden tovariš in tovarišica delajo aktivno vstopovod. Ni dovolj, da izberemo le odbor svojim stanovskim društvom in osrednjim organizacijam in se udeležimo volitev; stanovsko zaveden član bo deloval tudi naprej z odborom in ga podpiral pri delu, ne bo mu naložil vsega dela, sam pa stal pasivno ob strani, pomagal mu bo tudi tedaj, kadar ni direktno pozvan od odbora — sam bo premislil: kaj naj storim še v korist svojega stanu, v povzdigo njegovega ugleda in za stanovsko organizacijo. Ni dovolj, če stavimo na zborovanjih le predloge in zahtevamo od osrednje organizacije, da jih izvede, sami ji moramo olajšati delo s čimer le mogoče.

Zaveden član organizacije bo skušal sam pomagati organizaciji, da se izvedejo sklepi, čutil bo, da je tudi on odgovoren za izvedbo vseh sklepov in potreb organizacije in če ni sam ničesar storil, da bi pomagal izvesti sklepe, je sam tudi sokriv vseh posledic in neuspehov, ki izvirajo iz tega.

Člani niso za to tu, da nalagajo društvu dolžnosti, temveč da pomagajo društvu izvesti skupne dolžnosti in realizirati namen organizacije.

Ne samo od odbora, tudi od članov se zahteva dela in točnosti!

Ni dovolj, da kdo prejema le liste. S tem je izpolnil šele prvi del svoje organizacijske dolžnosti; dolžnost njegova je, da liste tudi pazno čita in posebno zasleduje organizacijsko gibanje in informativno delo potom lista. Naj se ne dogajajo slučajni, da se povprašuje po zadevah, ki so bile v listu ponovno pojasnjene. Vestno čitanje stanovskih listov, pa bodisi »Učiteljskega Tovarisa«, »Popotnika« ali »Narodne Prosvete« spada tudi med stanovsko zavednost. V pogledu »Narodne Prosvete«, centralnega glasila UJU nismo še storili potrebnih dolžnosti; list bi moral prejemati in čitati, če ne vsak organiziran posameznik, pa bi morali biti naročeni vsi učiteljski zbori, vse šole nanj. Ideja se najlažje propagira s tiskom, z listi. Posebno na mladino je treba s strani zavednih starejših tov. vplivati, da bo čitala pedagoške liste »Popotnik« in »Učitelja« in jih ne bo puščala nerazreznih. Tudi v pogledu sodelovanja, dopisovanja v stanovske liste bo treba dvigniti aktivnost in stanovsko zavednost med članstvom.

Stanovska zavednost pa se zrcali tudi v političkih pravicah. Strastni politički strankarji, ekstremi, fanatiki in veteranjaki niso vedno dobri in zavedni stanovski člani. Ne koristijo ne stranki in ne stanu. Podobni so slami, ki se hitro vname in hitro zgori. Stalnosti in zanesljivosti nimajo nobene. Ponavadi kaj radi izdajajo stanovske zahteve in se potezajo za strankarske interese — stanovske interese in stanovsko borbo pa puste na cedilu. Raje hlastnejo po momentanih osebnih koristih, ki jih dosežajo potom stranke v svojo korist in v korist posameznih oseb, kakor da bi se konsekvenco borili za stanovske pravice in skupne načelne stanovske zahteve ter bi jih s svojim vplivom skušali doseči pri svoji stranki. Politični kričači pa škodujejo stanu in tudi stranki sami; trditelj si upamo, da imajo tudi stranke večjo oporo v onih članih, ki se ne rinejo pri strankah v ospredje, so stanovsko zavedni člani, ki brez hrupa delujejo kulturno, prosvetno in gospodarsko, kajti ti so zanesljiv kader za stranke tudi tedaj, kadar stranka nima absolutne moči. Stanovsko zaveden član bo deloval stalno naprej po začrtanih pravicah tudi ob spremembi režima. Značaj je najzanesljivejša podlaga vsemu, tudi stanovski zavednosti.

Kdor se zateka k političnim strankam, da bi dosegel kako osebno dobroto proti načelom pravičnosti in občemu pravu, ta sabotira organizacijo. On od-

pira vrata strankam, da se vmešavajo v naše zadeve, on odpira vrata partizanstvu. Stanovsko zaveden član tega ne bo storil, ker ve, da so to kvarni vplivi za stan.

Okrepimo svoj stan na znotraj in okrepljeno bo vse ono, kar bi radi okrepili s svojim delom! Često pozabljamo pri delu za druge nase. Delamo na vseh koncih in krajih za interese drugih institucij, pozabljamo pa na dolžnosti dela za povzdigo in okrepitev lastnega stanu. Kadar se domislimo na to, so naše sile že izčrpane in oslabiljene, pa tudi prave volje ni več. Manjka prave stanovske zavednosti, da je delo za lastni stan prvo in da, če bo stan močan in okrepljen, bo tudi delo tega stanu za druge pravce bolj močno in uspešno. Na onih poljih, kjer imamo lastne institucije za delo ustanovljene, delujmo v prvi vrsti pri njih in ne hlapčujmo drugje, ker stanovske institucije pri tem hirajo in vegetirajo. Več stanovske zavednosti! Odprimo oči onim, ki jim bolj imponira delo pri drugih, kakor lastno delo pri stanovskih institucijah.

Isto je pri naši gospodarski osamosvojitvi in pri geslu: Svoji k svojim! Kogar podpiramo mi, zahtevamo, da bo podpiral naša gospodarska podjetja. Ne

bojmo se zahtevati tega. »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti!« Kdor zahteva pomoči in sodelovanja našega stanu, zahtevamo to od njega, če reflektira na naše sodelovanje. Brez pogojnopa podpirajmo lastna gospodarska podjetja tam, kjer odločujemo sami. Zavedajmo se, da se tu kaže stanovska zavednost v največji meri. Kaj pomaga, če hočemo delati stanovsko in organizacijsko, če pa nimamo sredstev za to. Iz tega vzroka moramo z vso silo in do zadnjega podpirati svoja gospodarska podjetja, če hočemo, da bodo ona podpirala organizacijo. V tem pogledu se greši še mnogo in nam je znanih mnogo grešnikov. Premalo cenimo lastne gospodarske institucije v tem pogledu, premalo jih podpiramo! Dvignimo stanovsko zavest v zadnjem članu in odpravimo malomarnost! Vsakdo naj potrkaj najprej sebe v tem pogledu, potem naj gre buditi še druge!

Vzbudimo stanovsko zavest v sleherni tovarišici in tovarišu in dvignimo aktivnost delovanja za lasten stan, da bo čimprej napočil zanj dan popolnega vstajenja in osvobodjenja. Na delo za naše notranje prerojenje v duhu stanovske zavednosti!

Pedagoški študijski teden za inozemce v Berlinu.

(Od 17.—29. avgusta 1925.)

Praksa.

6. Izvedba delovnega pouka. (Univerzitetni profesor Scheibner).

7. Splošen skupen pouk kot glavna zahteva za notranji ustroj nemške šole. (Šolski svetnik Nemann).

Hospitacije v osnovnošolskih razredih, v poklicnih šolah, v družinskih šolah in študijskih zavodih.

II. Mladinska psihologija.

1. Uvodno predavanje v mladinsko psihologijo. (Višji študijski direktor Schlemmer).

2. Psihologija v pubertetni dobi. (Višji študijski direktor dr. Goldbeck).

3. Razporedba učencev in klasifikacija nadarjenosti učencev. (Dr. Bobertag, vladni in šolski svetnik Hylla).

4. Javna poklicna posvetovalnica v Nemčiji, ustroj in metodična izvedba s posebnim ozirom na sodelovanje šole. (Dr. Liebenberg, ravnatelj deželne poklicne urada v Berlinu).

Praksa.

Obisk pomožnih šol in razredov za nadarjene, vzgojnih zavodov in skrbstva njih zavodov.

Obisk delovne šole, »Splošne električne družbe«.

LISTEK.

Pavel, kličejo te...

Spominu t. tov. Pavla Koširja.

Kličejo Te in iščejo oči in srca šolske mladine Tvoje šole v Prevaljah, ki še vedno pričakuje dan za dnevom, da se pojavi njen ljubezniv voditelj in učitelj med vrati šolskega poslopja in jo po očetovsko sprejema pri vstopu v šolo.

Kličejo Te Tvoji ožji tovariši in tovarišice, katerim se zdi, da bode zdaj pa zdaj kje pokašljaj njihov tovariš in upravitelj ter jim dal v vsaki zadevi in zadregi prijateljskih nasvetov iz svojih bogatih življenskih izkušenj.

Kliče Te učiteljstvo Tvojega in sosednih okrajev, katero se je zatekalo k Tebi v vsaki stiski kot k tovarišu-prijatelju iskat krepčila in bodrila, katero si črpal iz svojega širokega duševnega obzorja in ga zajemal iz dna svojega zlatega srca.

Kličejo Te Tvoji številni zasnutki na narodnem, šolskem, gospodarskem, kulturnem, leposlovnem in znanstvenem polju, katere si zasnoval v svoji brezpri-

merni delavnosti in čebelični marljivosti med štirimi stenami svoje pisarne.

Kliče Te Tvoj obširni šolski vrt, katerega si vzorno urejal, gojil in krasil od drevesnice in zelenjadi pa tja do kraljice vseh cvetlic, do vrtnice, katero si ljubil in negoval z vso ljubeznijo veččakavrtarja.

Kliče Te lepa koroška zemljica v svoji tugi, ker jo stiska tujec. Bil si njen dober otrok in poznal njeno lepoto in dobroto tako dobro, kakor malokdo izmed nas. Zato pa si jo oboževal vse svoje življenje in kazal drugim njene zanimivosti z ljubeznijo in ponosom v srcu. V dnu svoje globoke duše si bil uverjen, da pride čas, ko postane ta zgodovinski dragulj našega naroda zopet naš...

Kliče Te Tvoja zapuščena družica z nedoraslimi otrokoma, revicama brez očeta...

Kliče Te življenje in delo, katerima je bil posvečen vsak utrip Tvojega srca.

Vse, vse Te kliče. A Ti spiš nezdravno spanje tam na hribčku pri Devici Mariji na Jezeru v Prevaljah ter se ne zmeščiš za vse te klice. Iz Tvojega groba poganjajo Tvoje ljubljene, cvetice. Tja romajo misli Tvojih mnogobrojnih prijateljev in znancev. Tja bodo ro-

male pozneje misli tudi tistih, kateri niso poznali Tebe, kateri pa bodo poznali Tvoje delo in ljubezen. Zakaj ljubezen ne umrje; je večna. In delo, katero je rodila ljubezen od naroda in domovine tudi to delo ne zapade smrti, ampak živi od roda do roda.

Zdi se mi, da se še sedaj nismo prav zavedli, kaj smo izgubili z našim tovarišem Pavletom Koširjem, nad katerim se je zgrnil grob že 20. aprila. Zakaj nekatere dnevniki so prinesli takoj po njegovi smrti obširna poročila iz njegovega življenja in udejstvovanja na narodnem, šolskem, gospodarskem, kulturnem, leposlovnem in znanstvenem polju, med tem ko mi molčimo že drugi mesec.

Pa tudi to molčanje ima svoj vzrok. Saj kdor je poznal pokojnega Pavla Koširja in opazoval njegovo tiho, a zato tem bolj vztrajno in neumorno dosledno delo na vseh popriščih življenja leta in leta, ta si pač ne more misliti trpke istine da tega moža volje, ljubezni in dela ni več med nami.

Njegovega dolgotrajnega in mučnega bolehanja smo bili že tako navajeni, kakor njegovega — dela, ki ga je vršil

vedno in povsod kljub svojemu rahlemu zdravju. Njegova neupogljiva in nezlomljiva volja do življenja in dela je premagala že nešteto kriz v dolgoletni bolezni. Mislili in pričakovali smo, da bode premagala tudi zadnjo. Zato smo bili presečeni o nenadni smrti njegovi. Zato še sedaj ne moremo verjeti bridke resnice.

Tragika usode življenja.

Med tem, ko so začeli krožiti zdravilni sokovi v zeliščih, katere je on poznal tako dobro, ko so se razcvitale prve cvetlice, ljubljene njegove, ko se je vzbujala vsa narava, njegova prijateljica, k novemu življenju, med tem, ko je bila na njegovi pisalni mizi še cela kopica začeti, a ne dovršenih del, mladini, šoli, narodu in domovini v korist, med tem mu je prestrigla usoda nit življenja in smo ga polagali v hladen grob, njega, ki je neizrečeno ljubil vse to.

S Pavlom Koširjem je izginila iz naših vrst markantna osebnost, katere je zapustila skoro na vseh poljih udejstvovanja človeškega duha in srca globoke sledi še poznim rodovom. Njegove zasluge bode ocenila zgodovina.

Bil je vzor učitelja-vzgojitelja mladim in odraslim.

Kompoljski.

III. Mladinsko gibanje.

1. Pregled in stremjenja mladinskega gibanja. (Študijski svetnik Merck).
2. Življenjska stremjenja mladine. (Govorniki: voditelji različnih smeri mladinskega gibanja).
3. Dinamične sile nemške mladine. (Dr. Dietrich).

Praksa.

Skupni izlet s potovalnimi skupinami mladinskega gibanja — igre in plesi. Obisk mladinskih domov, mladinskih zavetišč, udeležba pri vajah na višjih šolah za telesno vadbo in različnih zavodov za ritmično telovadbo. (Uvodno predavanje, višji šolski svetnik Hilker).

Poleg predavanj se vrše za udeležence v obširni izmeri tudi praktična pojasnjevanja, ogledovanja in demonstracije. Posebno zanimanje za udeležence bo vzbudilo upoštevanje in tvorjenje delovnih zajednic, kakor živahna izmena pridobljenih izkušenj in uspehov potom diskusije. Kdor se interesira za šolske filme, mu je omogočeno pod vodstvom prof. Lampeja udeležiti se tudi teh lekcij in demonstracij. Berlinska brezžična postaja je pripravljena pod vodstvom istega profesorja uvesti posetnike tudi v to polje. Pri ogledovanju pedagoških zavodov in pri hospitacijah v razredih se porazdele udeleženci v manjše skupine. Vodstvo centralnega inštituta se bo oziralo tudi na specialne

želje udeležencev. Ob sklepu tečaja se vrše izleti in obisk Hamburških, Lipskih, Dresdenskih in drugih šolskih naprav.

Podrobna navodila.

1. Udeleženci študijskega tedna se morajo prijaviti na naslov: »Geschäftsstelle des Zentralinstitutes Berlin W. 35 Potsdamerstrasse 120.
2. Pristojbina za udeležbo znaša 30 Mark, od česar se plača 15 Mark takoj s prijavo potom poštne nakaznice, oziroma poštne položnice (Berlin 68.731), nakar se šele udeleženec vpiše v udeležniško listo.
3. Tiskovine in druga navodila se nato dostavijo s strani urada.
- Na poštni nakaznici je navesti: »Gebühr für Ausländerlehrgang«.
3. Udeleženci iz držav s slabo valuto dobe olajšave, oziroma popust glede plačila drugega dela pristojbin. Podrobna navodila v tem oziru daje oddelek za inozemce.
4. Stanovanja v znesku 2.50 Mark se preskrbe, v kolikor bo mogoče s strani urada.
5. Skupni obed znaša 1 Marko.
6. Urad prosi pravočasne prijave in istočasno za posebne želje udeležencev.
7. V ponedeljek, dne 17. avgusta 1925 popoldne se otvori študijski teden v veliki dvorani centralnega inštituta, Potsdamerstrasse 120 v Berlinu.

Op. ured.: 1 Marka = 15 Din.

Skupno zborovanje slovenskega in hrvatskega učiteljstva v Metliki.

Belokranjsko učiteljsko društvo je zborovalo skupno s karlovškim učiteljskim društvom dne 7. maja 1925. v Metliki. Srečna je bila misel, povabiti bratsko učiti. društvo k skupnemu zborovanju. Uspeh je bil lep.

Rano zjutraj so se pripejali hrvatski tovariši(ice). Našemu vabilu so se odzvali polnoštevilno (73). Na kolodvoru je tovariše Hrvate pozdravil predsednik Barlé; zahvalil se je predsednik karlovškega društva sreski nadzornik Bordjoški.

Zborovanju so prisostvovali: šef osnovne nastave, oblastni inšpektor Škendžić, oblastni šol. nadzorniki: Srnič, Čop in Ribar, profesorja trgovske šole Pavlič in Jagić, sreska šolska nadzornika Bordjoški in Lukežič, zastopnik ljubljanskega učiteljskega društva Ivan Malnarič.

Vihrajoče zastave, pomladno zelenje in cvetje v šol. poslopju je klicalo: Dobrodošli!

Skupno zborovanje je otvoril predsednik Barlé s pozdravom na došle brate in sestre, na vse, ki so prišli, da poiščejo smernice za skupno delo, da združijo moči za prosep skupne domovine. Ujedinjenje 1. dec. 1918. je uresničilo dolgoletne sanje in padle so meje, ki so ločile brate; prišlo je svoboda učiti, stanu. Današnje ujedinjenje pa je korak k ujedinjenju našega srca in duha. Mogočno so zazveneli glasovi Slovenec, Srb, Hrvat, za uvijet brat i brat. —

Zgled tovarištva in stanovske zavednosti naj bi bil vsem nam tovariš Mijo Blašković. Mož, čil in zdrav po duhu i telesu je oslepel popolnoma pri svojem

delu, a prišel je, da čuje svoje brate Slovence, ob roki svojega sina učitelja in zadrželo je marsikatero srce. —

Predavanja: I. Tovariš Živojinović je v svojem referatu »Učitelj kao nacionalista« dokazal, da zamore le učitelj nacionalist delati uspešno za svoj narod. Spominjal se je onih junakov, ki so tekom let za svoje ideale padali po krvavih poljanah in nam pripravljali vstajenja dan. Prišel je — dan — idealistov primanjkuje. Zato glejmo, da vzgojimo mi naraščaj, ki bo vreden junakov, ki so klonili lice a nikdar duha! —

II. Tovariš Schönberger je podal nekaj misli »o vzgoji djeteta, o materinskih šoli«. Očrtal je lastnosti dečka i deklice v detinski dobi, lastnosti, koje mora poznati učitelj, da zamore uspešno nadaljevati vzgojo in pouk izročenih otrok.

III. Tov. Tončić je poročal o žgečevem delu: »Problemi vzgoje najširših plasti našega naroda«. Povabil je tovariše Hrvate k skupnemu razmotrivanju, delu, za kar imata ravno ti društvi vse dane pogoje.

Predsednik Barlé se je vsem predavateljem iskreno zahvalil. Navzoči niso štedili s priznanjem.

Tajnik hrv. udruženja se je zahvalil in povabil naše društvo v Karlovac.

Po zborovanju je bil banket na vrtu g. Makarja. Pri banketu je nazdravil šef osnovne nastave inšpektor Škendžić kralju — zadonela je: »Bože pravde«. Zastopnik mestne občine Metlika dr. Ivan Širko je nazdravil zbranemu učitelstvu, oblastni šolski nadzornik Čop se je zahvalil za sprejem in nas povabil v Karlovac. Za-

preganjanja učiteljstva) na novo službeno mesto v V.

Padal je na zemljo divni, topli majski mrak in solnce je tonilo v purpurni zarji. Voz je škripal skozi zelene loge, v katerih so se še zapažali ostanki starih gozdov. Mene je sicer zanimala lepota prirode, toda vendar si nisem mogel izbiti iz glave misel na tedanjo težavo učiteljevanja; boj s surovim režimom reakcije, ki je neusmiljeno preganjal učiteljstvo ter jih izročal na milost in nemilost najslabšim ljudem po deželi.*

Zamišljen sem dospel do starega šolskega poslopja, skritega od pota v kotu prirodne lepote in zelenja.

Okrog šole se je kot preproga širila zelena trata, ki so jo obkroževali gosti, dišeči gozdovi.

Globoko v gozdu sem zapazil streho majhne cerkvice, ki je spominjala na stare hrame, ki so jih naši predniki stavili po velikih gozdovih radi varnosti pred Turki.

Kmet, ki me je pripeljal semkaj, potujoč v Šabac, me je mimogrede vzel na voz. Zmetal je par mojih malenkosti na trato pred šolo, pozdravil me, sprejel mojo zahvalo in še majhno napitnico, ki

* Podobno se je godilo slovenskemu učitelstvu pred vojno pod klerikalnim režimom.

stopnik ljublj. učit. društva Ivan Malnarič je prinesel pozdrave bratskega društva, sreski šolski nadz. Lukežič je nazdravil prosv. min. Pribečeviću, tov. Skrletova pa

je pozdravila sestre Hrvatice, nakar se je zahvalila Kitlet Fanika.

Prehitro je potekel čas. Ob slovesu smo zaklicali: Do svidenja bratje!

Pravila »Učiteljske Samopomoči« potrjena.

Članov je sedaj že nad 1100. — Posmrtnina znaša nad 5500 Din. — Nad 45 let stari lahko pristopijo do avgusta še s staro pristojbino. — Pristopajte k »Samopomoči«!

»Učiteljska samopomoč«. Nova pravila so potrjena. Veljavnost od 20. maja 1925. Članski prispevek za vsak smrtni slučaj pred tem datumom je 2 Din, a od tega dne dalje 5 Din. Dne 25. maja 1925

je imelo društvo 1113 članov. Posmrtnina znaša 5565 Din. Daljše poročilo o novih pravilih, pristojbinah in podatkih o društvenem gibanju prinese »Učit. Tovariš« v prihodnji številki.

Par umestnih predlogov za prosvetni oddelek velikih županov.

Nekatero poslovanje je sedaj tako neokretno, da bo treba staviti predloge za izboljšanje:

1. Učitelji vojaki bi naj takoj nastopili službo, ko dovršijo kaderski rok. 1. maja so se vrnili iz Sarajeva; že marca so vložili prošnje za službo, tu jih nujno rabimo, ker so službenica mesta nezasedena, a na rešitev bomo čakali najbrže več mesecev.

2. Učitelje na razpoloženo bi naj sreski šolski nadzornik takoj uporabil, kjer je pomanjkanje učnih oseb. Sedaj sta bila dva več mesecev na razpoloženo, preden je prišel dekret.

3. Sreski pomožni učitelji s sedežem v kraju sreskega poglavarja so nujno potrebni. Vsled hribovite pokrajine in oddaljenosti od prometa ni bilo za 22 razpisanih mest niti enega prosilca. V srezu imamo 5 upraviteljc in 7 učnih mest nezasedenih. V najnujnejših slučajih bi nadomestoval sreski pomožni učitelj.

4. Izdelal bi se naj pravilnik za nadomestovanje.

Nekatere šole imajo malo otrok in polnoštevilno učiteljstvo, sosedna šola je brez učitelja. V takih slučajih naj bi sreski šolski nadzornik eksponiral učno osebo, ki se lahko pogreša. Ako so jim dnevni predrage, naj določijo pavšal. Svoje dni smo dobivali 30—40 K, t. j. po sedanji valuti 450—600 Din. Za ta prihodnjak se bodo radi odzvali dekretu.

5. Po novem pravilniku morajo sreski šolski nadzorniki dvakrat na leto iskati vse šole. To je popolnoma prav in dobro, a s sedanjim pavšalom skoraj neizvršljivo. Večinoma ni železnic, voza ne zmorejo, zato hodijo peš in zamude mnogo časa.

V pisarni naj imajo redno pomočnika — uradnika, najbolje učitelja; pavšal se jim mora vsaj podvojiti.

Besede mičejo, vzgledi vlečejo!

Zopet je odmeval prošle dni po naših šolah bojni klic: Boj alkoholu! Na stotine govorov, deklamacij, pesmi itd. je oznanjalo ta boj. Tisoče mladih src se je vžigalo ob tistih plamtečih besedah.

Ali pa so vsi, ki so, mogoče tudi s prepričanjem govorili tiste besede, mislili na izrek, ki v vzgoji in življenju toliko velja: Besede mičejo, vzgledi vlečejo. So li vsi ti mislili, da zapeljejo mladino v pijančevanje večinoma slabi vzgledi. Ni-li pomanjkanje dobrih vzgledov velik vzrok neuspehov protialkoholnega gibanja.

Zato pa naj danes znova odmeva glas, a sedaj ne v srca mladine, ampak v srca njenih vzgojiteljev. Vsem, ki so dobre volje, naj kliče glas velikega misleca T. G. Masaryka: Danes je zaveden zdravnik, pravnik, duhovnik, učitelj, ki znanstveno misli in veruje v znanost — sploh vsak zaveden človek dolžan ozna-

njati z besedo in dejanjem, da je v interesu vsakega naroda: rešiti se alkohola.

Le z dejanjem — z lastnim vzgledom bomo nekaj dosegli v tem boju. Zato je pa vsak, ki ljubi svoj narod, vsak, ki mu gori v srcu in ne samo na jeziku čista vroča ljubezen do tega našega z alkoholom otrovanega naroda, dolžan stopiti v naše vrste — vrste abstinentov.

Ker se pa moramo zavedati, da vodi le organizirano delo do uspeha, strnimo svoje vrste. Organizirajmo se! Naši bratje Srbi in Hrvati, učitelji in profesorji so že organizirani, le mi stojimo ob strani. Zato pa Vi vsi, ki ste že ali pa, ki čutite v sebi moč, da postanete abstinenti, oglasite se, da se spoznamo in v skupnem delu okrepimo našo voljo.

Vse nasvete ali predloge naj se pošlje Rudolfu Horvatu, učitelju v Škofiji Loki.

Sklepi in resolucije učiteljstva pri okrajnih društvih.

—skl. Litijsko učiteljsko društvo, 3. maja 1925 v Ljubljani. Sklepi: Prispevek za »Učiteljski naraščaj«, mesečno po 3 Din od člana se nakazuje od 1. julija 1925 nadalje obenem s članarino na našega blagajnika, ki nato skup-

ni znesek odpošlje na pristojno mesto. — Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da imajo člani za vsak svoj izostanek od društvenih zborovanj plačati znesek 25 Din., ako se pravočasno in verodostojno ne opravi-

sem mu jo dal (imel sem sam le nekaj dinarjev v žepu) in se obrnil po stranski poti skozi gozd na glavno cesto, ki pelje v Šabac.

Ostal sem sam pred staro šolo, iz katere ni bilo glasu živega bitja. V gozdu je vladala nema tišina, a v bližini ni bilo nobene hiše.

Šola je bila odprta. Mrak se še ni popolnoma vlegel, ko sem stopil v novi dom svojega življenjskega potovanja...

Namesto svežega gozdnega zraka mi udari v nos plesnivi in zaduhli smrad, ki spominja na stara poslopja in umazanost. Jaz pa sem začel pregledovati tuje in prazne prostore svojega novega ognjišča.

Vse, kar sem videl, izdajalo je sliko strašne zapuščenosti in nesnage.

V šolski sobi so stale dolge in nepobarvane klopi, v kotu pa stara nečrtana tabla.

Stene, pred davnimi leti pobeljene, so nosile cele plasti prahu. Omet je na več krajih že odpadel, a na njegovem mestu je poganjala trava.

Najgrša slika pa je imel pod, ki je bil bogve kdaj poriban, pod klopni pa, kjer so sedeli učenci, so bile gomile strjenega blata. Okna so bila večinoma pobita, ostale šipe pa motne in umazane. Ključavnice na vratih pokvarjene in brez

ključev. V učiteljevem stanovanju je stal polomljen stol, v kotu pa noge neke postelje.

Noč je legala, jaz pa sem premišljal, kaj mi je storiti. V takem poslopju nisem mogel niti prenočiti, niti nisem vedel, kam naj se obrnem. Kesal sem se, ker nisem zaprosil voznika, da bi me odvedel v vas...

Dolga bi bila povest mojega življenja na tej šoli...

Glavno pa je to, kar sem slišal od kmeta, ki me je sprejel v hišo za prenočevanje. Tri leta že ni bila šola ne pobeljena, ne popravljena. Vzrok je ta, ker občine ne dajo denarja. Šola sta vzdržavali dve občini, pa sta se ena na drugo izgovarjali. Že nad leto dni ni imela šola sluge.

Kdorkoli je služil, ni dobil plačila, zato je tudi najbolj leni postopac v vasi zapustil to službo. Šolsko sobo so pometali otroci sami, ki so tudi vodo donášali izpod cerkvice v gozdu. Na ta način se je napravil tak kontrast med prirodno lepoto, ki je obkroževala šolo in pa ono zapuščenostjo, ki je vladala v njej...

(Dalje prihodnjič.)

LISTEK.

Zakon o narodnih šolah.

(Dalje.)

Protj vsemu temu so se navajali težki razlogi in se je dokazovalo, da se dado zlorabe s hitrim poviškom proračunov prepričati z natančnimi predpisi o sestavljanju proračunov in z neposredno kontrolo krajevne šolske oblasti. Povdarjala se je socialna pravičnost, narodna in prosvetna korist, ako bi tudi pasivni in prosvetno zaostali kraji občutili dobroto državnega vzdrževanja šol, katerega bi nosili s progresivnim davkom največ oni, ki so bogatejši, ter bi s tem bilo omogočeno, da dobe tudi stranske in gorske šole vse ono, kar so dosejale imele le bogate, mestne itd.

Debata se je o tem nadaljevala na naslednji seji.

Preden je takratni urednik »Narodne Prosvete« g. Milutin Stanković nadaljeval poročilo Glav. prosv. sveta, je navedel sledečo sliko iz dobe svojega učiteljevanja.

Pred nekajimi 27 leti sem potoval lepega majskega popoldneva (v dobi

čijo. — Poverjeništvu UJU naj z vsilo deluje na to, da se v bodoče nepoklicane osebe absolutno ne vmešavajo več v naše zadeve, ker se držimo gesla: »Le čevlje sodi naj kopitar«, ne pa katerakoli naduta vaška osebnost. Mera dosedanjih strankarsko-političnih eksponentov je prepolna, in segli bomo sami po represalijah, ako se ne preneha s tem načinom persekucij!

— skl. Kamniško učiteljsko društvo, 11. marca 1925 v Radomljah, Tovariš Ti-

Kulturno gibanje.

KMETIJSKI TEČAJ ZA UČITELJE.

Na osnovu odluke Gospodina Ministra Prosvete O. N. Br. 23.928 od 16. V. 1925. godine, a u sporazumu sa Gospodinom Ministrom Poljoprivrede i Voda, Odeljenje za poljoprivredu, Br. 15.129/II, 29. aprila 1925. godine raspisuje se stečaj za prijem 30 učitelja osnovnih škola, na poljoprivredni kurs sa teoretskom praktično-poljoprivrednom nastavom, koji će se održati u toku ovog školskog odmora na nižoj poljoprivrednoj školi u Adi (Bačka) a za vreme od 10. jula do 20. avgusta.

Učitelji, koji žele učestvovati na ovom tečaju, imaju podneti propisno taksiranu molbu III. Nastavnim Odseku Ministarstva Prosvete putem nadležnog nadzornika najdalje do 15. juna ove godine.

Učenicima na tečaju osiguraće se putni trošak na teret državnog budžeta.

Učesnici tečaja imaju zajednički stan u školskoj zgradi. Sem toga dobijace hranu u zajedničkoj menzi, koja će se naknadno odrediti, i koja će biti umerena obzirom na materijalne prilike.

Na ovaj tečaj primaće se prvenstveno oni učitelji koji uspešno rade na produžnim školama, kao i učitelji iz južnih krajeva.

Po ovlaštenju Ministra Prosvete
Načelnik

Odeljenja za Osnovnu Nastavu i Narodno Prosvetovanje:

Marković, m. p.

Opomba: Žal smo morali podroben načrt radi tesnega prostora odložiti za prihodnjič.

POVERJENIKOM (ICAM) SLOVENSKE ŠOLSKE MATICE!

Šolsko leto se nagiba h kraju in mišiti je zopet treba na novo nabiranje članov Slov. Šol. Matice za leto 1925. Podpisani se obrača vsled tega do vseh Vas s prošnjo, da zastavite pri nabiranju letošnjih članov ves svoj vpliv ter privedete pod okrilje Slov. Šol. Matice slehernega tovariša in slehernu tovarišico v Vašem okraju. V to Vam nudijo najlepšo priliko društvena zborovanja v tekočem in prihodnjem mesecu. Istotako naj bi ne bilo nobene šole, osnovne ali meščanske, toliko v ljubljanski, kolikor v mariborski oblasti, ki bi ne bila članica tega našega za povzdigo slovenskega šolstva prekornostnega društva. V prihodnjih dneh se razpošljejo nove nabiralne pole; te naj se v vseh rubrikah skrbno izpolnijo ter dopošljejo podpisanemu najkasneje do pričetka novega šolskega leta. Vse podrobnosti so razvidne v brošuri »Slov. Šolska Matica v l. 1922. do 1924.« na str. 44., na kar še posebej opozarjam. — Pregled članov Slov. Šol. Matice v zadnjem stoletju (gl. str. 34. iste brošure!) kaže, da smo šli s številom članstva stalno navzdol. Tovariši (ice) — poverjeniki (ice)! Zajezite to padanje in dvignite Maticine vrste, da bo mogla naša Šol. Matica pokazati baš letos ob svoji 25-letnici na čim častnejše število svojega članstva, da bomo lahko rekli kdaj pozneje ponosno: V jubilej-

ran je predlagal, naj društveni odbor prosi kakega strokovnjaka, ki bi nam priredil o priliki zborovanja knjigoveški tečaj. Na predlog tovariša Tirana se je sklenilo, da se vrši zborovanje meseca maja v Moravčah.

Tovariš Germek je predlagal sledeče: Kamniško učiteljsko društvo naj potom UJU poverjeništvu Ljubljana izposluje tudi za upokojece polovično vožnjo po vseh železnicah in parobrodih.

nem letu 1925. je bilo pod okriljem Slov. Šol. Matice zbrano vse slovensko učiteljstvo!

Pavel Plesničar, blagajnik Slov. Šol. Matice, Ljubljana, Komenskega ul. 8.

—ko **Pojasnila interesentkam počitniškega gospodinjstevskega tečaja.** Gospodinjstevski tečaj bo trajal en mesec od 1. do 31. julija. Poučevalo se bo v kuhanju, splošnem gospodinjstvu, splošnem življenstvu, državnostvu, higijeni. Ako se prihlasi več kot 12 udeleženk, se bo vršil tudi pouk v šivanju. Po niožnosti bodo predavanja iz vrtnarstva. Stanovanje bo v internatu »Mladika«. Troški za stanovanje in hrano bodo znašali za mesec približno 1100—1200 Din. Udeleženke naj prinesejo s seboj: 1. primer- no lahko pralno obleko, 2. predpasnika, 2. beli čepici ali ruti, 2. kuhinjski čunji, 2. servijeti, pribor, posteljno perilo. Pri- glase je nasloviti na: Anica Likožar, Ljubljana, Dolenjska cesta 12.

Vestnik meščanskih šol.

—c **Ljubljanski odsek društva meščanskošolskih učiteljev** zboruje v soboto, dne 30. maja t. l. v risalnici meščanske šole na Jesenicah ob 9. uri dopoldne. Na dnevnem redu je predavanje g. ob- lastnega šolskega inšpektorja Westra: Podrobnosti o končnem izpitu na me- ščanskih šolah. Udeležba obvezna. — Načelnik.

—c **Za meščanske šole je izšel** »Spi- sek letnih in izpitnih ocen učencev (učenek) IV. razreda o končnem izpitu« (cena 2. Din za polo) in »Pravila o konč- nem izpitu na mešč. šolah ljubljanske in mariborske oblasti«. Po uradnih raz- pisih priredil Jos. Wester, inšpektor za srednje in strokovne šole. Cena 2 Din. Pri skupnem naročilu se dovoli 10% po- pust. Naroča se v »Učiteljski tiskarni«. Opozarjamo na današnji oglaš!

Splošne vesti.

— **Še »Prosvetni birô**«. Beograjski »Prosvetni birô« nam je poslal glede na našo notico »**Prsovetni birô**« v predzad- nji številki nastopno pismo: U 19. broju »Učiteljskog Tovariša« od 14. maja ove godine uprava Prosvetnog Birôa našla je neumesan prekor od uredništva i ne- blagodarnost gde. M. K. L. učiteljice iz B. Prekor je došao svakojako iz neoba- veštenosti ili nerazumevanja svojih pra- va prema privatnim ustanovama, koje vrše svoju klijenturu uz izvesnu solidnu nagradu. Birô je kao privatna ustanova svojim pismom od 30. V. ove godine iz- vestio gđu M. K. L. samo u njenu sopstvenu korist po predmetu njene nepotpune žalbe i da joj razume se ako želi Birô može ovaj posao svršiti u dva pravca uz honorar od 200 odno- sno 400 Dinara. Birô ju nije primoravao niti gonio silom, da mora ovaj posao nje- mu poveriti, već ako hoće i želi. I sada gđa M. K. L. u mesto, da se zahvali Birôu na ovom kapitalnom saznanju, što svakojako dotle nije o svom predmetu ništa znala, ona se obrača glasilo — »Učit. Tovarišu« — organu Poverj. UJU u Ljubljani i traži zaštitu. To je najblaže

rečeno netaktnost. Gđa je mogla, kad je saznala za ovaj predmet, naći koga, koji bi joj ovaj posao i besplatno svršio. Pro- svetni Birô kao privatna ustanova ima svoj program sa jasnim odredbama za sve poslove, a koje vrši uz solidnu na- gradu o čemu ima mnogobrojna prizna- nja od svojih klijenata. Uprava Birôa žali što je uredništvo bezrazložno i ne- zasluženo uputilo prekore »žigosanja« na njegov rad. Uredništvo ili Poverjeni- štvo je moglo uputiti gđu na učiteljsku organizaciju ili joj naći lice, koje bi joj ovaj posao besplatno svršilo, a ovako nemože se dopustiti da se ma za čiji ra- čun rad Prosvetnog Birôa ovim putem tretira. U interesu morala i ugleda ove solidne ustanove, uprava Prosvetnog Birôa moli uredništvo, da u narednom broju na istom mestu pusti ovo pismo kao ispravku i odgovor »Učit. Tovarišu«. S poštovanjem za: Prosvetni Birô, Ma- kenzijeva 40, Beograd. Članovi: Podpis.

Iz tega pisma je razvidno, da se na- ša tovarišica ni obrnila sama na Pro- svetni birô u Beogradu, temveč je pisar- na iz lastne inicijative ponudila našu čla- nici posredovanje v njeni zadevi »uz so- lidnu nagradu«, kar nam odkriva zelo ozke in čudne stike med to privatno ustanovo in Držav- nim svetom in kar postavlja celo zadevo v še slabšo luč. In k takemu »kapitalnom saznanju« naj se mu naša tovarišica celo »zahvali«! Ponovno sma- tramo za našo dolžnost, da »u intere- su morala i ugleda« ožigosamo poslovanje tega »Prosvetnega Birôa« in očuvamo naše člane v njihovo »sopstvenu korist« pred tako — solidno nagrado. Pod- pise članov tega »Prosvetnega Birôa« smo za enkrat iz taktičnosti izpustili, sma- tramo, da je izkazovanje te vrste kolegi- jalne uslužnosti zelo umazano, da ne ra- bimo hušjih izrazov.

— **Tovarišem v Prekmurju.** Za 6. ju- nija t. l. napovedana slavnost odpade radi nepremagljivih ovir ter se vrši v zamišljenem obsegu meseca oktobra. — Tajnik Dujc.

— **Za šolska upraviteljstva so izšla polmesečna poročila o staležu učiteljstva**, ki so predpisana z odlokom velikega žu- pana in o čemer morajo poročati šolska upraviteljstva pozitivno ali negativno vsakega 1. in 15. v mesecu. Tiskovine obsegajo pozitivno ali negativno poročilo in služijo za oba slučaja. Cena izvodu 0.50 Din. Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

— **Potni listi za dijake v inozemstvu.** Minister za prosveto je izdal naredbo, po kateri se dijakom do 18. leta ne sme- jo izdati potni listi za inozemstvo brez ministrovega dovoljenja. Za vse dijakom izdane potne liste je treba voditi matan- čen seznam. Evidenco imajo voditi pod- rejene šolske oblasti.

— **Na višji pedagoški šoli v Zagrebu** je imenovan za asistenta dr. Franjo Žgeč, učitelj osnovne šole v Prevaljah.

— **Kongres za pospeševanje etične kulture.** Meseca avgusta se bo vršil po inicijativi tamkajšnjega lista »Uzgajatelj« v Sarajevu kongres za pospeševanje etične kulture, na katerem se bo raz- pravljalo vprašanje etične kulture, a zla- sti moralne vzgoje in duševnega zblize- vanja ljudi. Priprave so v polnem teku in je prijavilo svojo udeležbo že lepo šte- vilno interesentov, zlasti profesorjev in učiteljev. Odbor bo poskrbel, da dobe udeležniki četrtinsko vozno ceno na že- leznih in brezplačno stanovanje v Sa- rajevu. Poblizja pojasnila daje uredni- štvo »Uzgajatelja« v Sarajevu.

— **Učiteljstvo mokronoškega krožka** se tem potom uljudno obvešča, da sem vsled raznih zaprek za junij določeno

zborovanje primoran preložiti na jesen. — Št. Janž, dne 23. maja 1925. — V. Bercé, t. č. predsednik.

— **Zahvala.** Višji razredi drž. osn. šole kralj. SHS v Črnomlju so priredili 19., 20. in 21. t. m. majniški izlet na Su- šak. Dolžnost mi je, da se v imenu otrok zahvalim »Komisarijatu za vizume na Sušaku«, ki nam je izposlovalo dovolje- nje za Reko. Isto tudi za naklonjenost »Jadranske paroplovitbe«. — S. Mrov- lje, učit. vod. izleta.

— **Smrtna kosa.** Smrt neizprosno kosi v naših mladih vrstah in seka po naših najboljših. V starosti komaj 20 let je dne 12. t. m. umrla pri svojih starših v Petrovčah po večmesečni težki bolezni učiteljica gđc. Ljudmila Kovače- va. Lansko leto je z odličnim uspehom dovršila državno žensko učiteljsko v Mariboru, kjer je bila v vseh letnikih vzorna kandidatinja, katero so cenili vsi njeni profesorji in vzljubile njene tovari- šice. Bila je nadarjena, vzorno marljiva in idealna učiteljica, ki ji, žal, ni bilo da- no čakati sadov njenega truda. Po dvo- mesečnem službovanju v Odrancih v Prekmurju se je po težkem prehladu mo- rala vrniti na dom v skrbne materine roke, ki so ji požrtvovalno stregle do zadnjega vzdihla. Vsa materina skrb in očetovo prizadevanje nista mogli usta- viti usodnega trenutka, ni se ji izpolnila vroča želja, pohiteti na zelene trate in med rožice pomladanske. Belih cvetk so ji nasuli na mrtvaški oder, z zelenimi vencami so ji okrasili zadnji dom. V četr- tek, 14. t. m. jo je na njeni zadnji poti spremlilo mnogobrojno občinstvo, bližnji in daljnji tovariši in tovarišice ter na čelu spreveda petrovska šolska mladina z učiteljstvom. Pri odprtem grobu se je poslovil od pokojnice šolski upravitelj tov. R. Wudler, šolarski pevski zbor Pe- trovski pod vodstvom tov. Kotnika pa ji je zapel »Gozdič je že zelen«. In solze, v katerih so se poslavljali zlati solnčni žarki, so škropile grude, ki so zagrnille zadnji dom tovarišice Ljudmile Kovače- ve. Vzorno, marljivo in idealno tovariši- co ohranimo vsi, ki smo jo poznali, v najlepšem spominu.

— **»Zbori«.** Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Pre- lovec, izdaja pevsko društvo »Ljub- ljanski Zvon«. Peta številka prinaša dva zbor »Ivana Ocvirka«, in sicer moški zbor »Sjajiš sunašce« ter mešan zbor »Moja pomlad«. Oba sta lah- ka in namenjena podeželskim zborom. »Zbore« vsem pevskim društvom in pri- jateljem petja toplo priporočamo v na- ročbo.

— **Vsem tovarišem in tovarišicam, včlanjenim v mariborskem okrajnem učiteljskem društvu.** Do našega prihod- njega učiteljskega zborovanja dne 6. ju- nija t. l. v Framu preštudirajte pevke in pevci nastopne mešane zборе — iz I. Mohorjeve pesmarice: št. 46., 52., 58., 62., 64., 65. ter iz II. Mohorjeve pesma- rice: št. 32., 33., 34., 36., 37., 41., 42., 47., 48., 53., 57., 63., 66., 69., 70., 73., 79., 81. — Tovariši pevci naj še posebej preštu- dirajo sledeče moške zборе — iz I. pe- smarice: št. 3., 5., 7., 17., 20., 25., 29., 32., 33., 34., 36. in iz II. pesmarice: št. 2., 3., 5., 6., 7., 9., 23., 24., 25. in 29. — Res je število pesmic precejšnje a so to veči- noma narodne ali ponarodele, ostale pa tudi splošno znane pesmi. Prinesite se- boj pesmarice in pa — sigurne glasove pod zeleno Pohorje! Zdravo! — M. V., pevovodja.

Imenovanja in napredovanja.

—i Učiteljska nameščenja in upoko- jitve. Namešчени so: za stalno učiteljico v Gornji Šiški Angela Gregorič-Mandelj,

Nove tiskovine.

Za učitelje.

Prošnja za povišico	Din —75
Uverjenje o službeni dobi	—50
Rešenje	—50
Seznam za znižano vož. obr. A (aktivni)	—50
„ „ „ „ „ B (upok.)	—50
„ „ „ „ „ C (drž. čl.)	—50

Za dijake.

Dijaške legitimacije za znižano vož. Din 1—	
Pravila o končnem izpitu na mešč. šolah	2—
Pravila o nižjem in višjem teč. iz- pitu na srednjih šolah	5—

Za osnovne, meščanske, srednje šole upravitelje in nadzornike.

Polugodišnji izveštaj	Din 8—
Spisek letnih in izpitnih ocen učencev (učenek) za meščanske šole o končnem iz- pitu. Pola	2—
Spisek letnih in izpitnih ocen učencev (učenek) o nižjem teč. izpitu na sred. šolah	2—
Polmesečna poročila o staležu učiteljstva (tudi negativna)	0-50

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

NAJNOVEJŠE SLIKE

Nj. Vel. KRALJA ALEKSANDRA I.

v formatu 40 × 50 cm z lastnoročnim pod- pisom kraljevim v faksimilu ima v zalogi

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE LJUBLJANA, Frančiškanska ul. 6.

CENA SLIKI DIN 40.—.

učiteljica v Mostah; za učitelja in začasnega šolskega upravitelja v Trebelnem (srez Krško) **Ivan Bašković**, učitelj v Zameškem; za stalno učiteljico na Krki (srez Litija) **Josipina Erjavec**, učiteljica v Stični; za stalno učiteljico v Dolih pri Litiji **Ljudmila Jenko**, učiteljica v Mirni; za stalno učiteljico v Cerknici pri Rakeku **Vera Benzia-Hočevar**, učiteljica v Dolu pri Ljubljani; za učiteljico v Št. Jurju pri Grosupljem **Slava Lipovšek** in **Marta Lipovšek**, učiteljici v Lokah-Št. Jurij ob Taboru; za učiteljico v Štrekljencu (srez Črnomelj) **Vida Klun**, učiteljica v Kužlju; za učiteljico v Prečni pri Novem mestu **Marija Rožman**, učiteljica v Železnikih; za stalno učiteljico v Hrastniku (srez Laško) **Celestina Laznikova**, učiteljica v Koprivnici; za stalnega učitelja in šolskega upravitelja v Krtni (srez Kamnik) **Fran Chvatal**, učitelj v Pečah; za stalno učiteljico v Št. Janžu na Dolenjskem (srez Krško) **Josipina Smoletova**, učiteljica na Sv. Gori pri Vačah; za učitelja istotam **Leopold Bonča**, učitelj v Št. Jerneju; za stalno učiteljico na Sv. Gori pri Vačah **Ana Lazar**, učiteljica v Ihanu; za stalnega učitelja in šolskega upravitelja v Bohinjski Beli (srez Radovljica) **Vladislav Mlekuš**, učitelj v Koroški Beli; za stalno učiteljico v Bohinjski Bistrici (srez Radovljica) **Ela Bahovec**, učiteljica v Stari Fužini pri Srednji vasi; za stalnega učitelja v Koroški Beli (srez Radovljica) **Vladislav Razinger**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; za stalnega učitelja v Dobrepoljah (srez Kočevje) **Maksimilijan Twrdy**, učiteljski abiturijent v Ljubljani; za stalno učiteljico pri Sv. Antoeni pri Rajhenburgu (srez Sevnica) **Valerija Bernič-Majer**, učiteljica brez mesta istotam; za stalno učiteljico s stalnim službenim mestom v Zametu (srez Kastav **Olga Jurinčič**, učiteljica istotam. — V mariborski oblasti so imenovani: za učitelja pri Sv. Martinu na Pohorju (srez Maribor-desni breg) —i **Upokojeni** so na osnovi čl. 141. in 239. zak. o čin.: **Matej Kavčič**, šolski upravitelj v Jurkloštru (srez Laško); **Anton Levstik**, šolski upravitelj pri Sv. Petru pri Ljubljani; **Luka Blejec**, šolski upravitelj v Trzinu (srez Kamnik); **Peter Sirc**, šolski upravitelj v Mengšu (srez Kamnik); **Ivana Bohinčeva**, učiteljica v Cerkljah pri Kranju (srez Kranj); **Pavla Krušičeva**, učiteljica v Cerkljah pri Kranju (srez Kranj); **Ludovika Košenina**, učiteljica v Mokronogu (srez Krško); **Marija Roosova**, učiteljica v Kranju; **Ana Petrovičeva**, učiteljica v Smledniku; **Franja Pogačnikova**, učiteljica v Dobravi pri Kropi; **Angela Divjakova**, učiteljica na Dobravi pri Bledu; **Leopold Pavlin**, učitelj na IV. deški osnovni šoli v Mariboru.

—i **Za sreskega šolskega nadzornika v Kastvu** je imenovan v I. grupi II. kategorije **Fran Baf**, šolski upravitelj in vršilec dolžnosti sreskega šolskega nadzornika istotam. Za profesorja državnega ženskega učiteljskega v Mariboru v I. grupi II. kategorije je imenovana **Marija Pirjevec**.

Podmladek Rdečega Križa.

BORBA PROTI TUBERKULOZI.

Po skupščinskem zaključku delegatov oblastnih odborov Podmladka društva Rdečega križa z dne 1. n 2. maja 1924 se ima v tekočem šolskem letu izvesti v naši kraljevini borba proti tuberkulozi.

Glavni odbor Podmladka v Beogradu je sklenil, da se ta akcija izvrši sporazumno z drugimi društvi, ki se bavijo s čuvanjem in negovanjem narodnega zdravja. Akcijo v celi državi vodi Podmladek Rdečega križa. Borba se bo vršila po možnosti o binkoštih 1925.

Na podstavi odobrenja ministrstva prosvete z dne 20. aprila 1925, P. br. 4164, bodo po šolah predavali o tuberkulozi šolski in drugi državni in zasebni zdravniki. Tozadevni odlok je že izdal veliki župan. Kjer na ni dobili takih zdravnikov, bodo predavali učitelji, ki dobe v ta namen tiskane vzorce predavanj. Tudi se bodo na dan predavanj brezplačno razdeljevali letaki »Čuvajmo se jetike!« in prodajale značke »Lige proti tuberkulozi«. Denar bo služil kot osnovna glavica za osnove Lige proti tuberkulozi.

Izven šole se bodo vršila poljudna predavanja, prirejele predstave, po večjih krajih manifestacije i. dr.

Razen tega bodo skrbeli odbori Podmladka in člani društva, da izvajajo svoj program glede na čuvanje zdravja: Čiščenje in beljenje šolskih poslopij, preiskrba higijenične vode, nabava pljuval-

nikov in odgrajev za čevlje po šolah, prirejanje izletov v prirodo in bivanje v teh dneh na čistem zraku.

Tajnik: Predsednik:
Fran Gabršek s. r. **Josip Wester s. r.**

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f III. počitniški »Košovski izlet«. Bliza se konec šolskega leta in z njim tudi naše običajno potovanje. Da ne bomo imeli tudi letos zopet neprilike, sem poslal »Min. saobr.« v Beograd prošnjo, da naj nas učitelje prizna za člane tudi z ugodnostmi F. S. in ne samo, da finančno pomagamo F. S. Tudi v fer. glasilu »Naši domovini« sem navedel naše zahteve. Prosil sem tudi, če bi nam priznali brezplačno vozno karto, kakor jo imajo drugje, ako priredimo poučen in nacionalen izlet. Pripravljeni bodimo na pozitiven in na negativen odgovor.

Na željo mnogih tovarišev in tovarišic in da bo naše počitniško potovanje na Kosovo res prava nacionalna manifestacija v Južni Srbiji, se sprejmemo še novi članj III. počitniškega izleta. Prosim vse one, ki bi se res z veseljem udeležili letošnjega izleta, da se prijavijo na moj naslov do dne 10. junija. V Beogradu se nam pridružijo vojvodinski tovariši. Za vse informacije radevolje odgovorjam, če se priloži znamka za odgovor. Povdarjam, da se ta rok za priglasitev pod nobenim pogojem ne bo podaljšal. — Slavko Mrovlje, učitelj, Črnomelj.

Iz naše stanovske organizacije.

POKRAJINSKA SKUPŠČINA V ŠOŠTANJU.

Delegati.

I. Belokranjsko učiteljsko društvo:

Delegati: 1. Barle Konrad — Metlika. 2. Črno Draz — Metlika. 3. Štrubelj Jože — Črnomelj. — Namestniki: 1. Završanova Francka — Dobliče. 2. Možinova Albina — Metlika. 3. Šetinova Anica — Črnomelj.

II. Brežiško-sevniško učiteljsko društvo:

Del.: 4. Pečnik Josip — Kapele. 5. Čopič Venčeslav — Pišce. 6. Tominc Avgust — Globoko. — Nam.: 4.—5. Jakopec Fran — Senovo. 6. Gajšek Stanko — Senovo.

III. Celjsko učiteljsko društvo:

Del.: 7. Sivka Anton — Št. Jurij ob južni železnici. 8. Brinar Franjo — Gotovlje. 9. Zupančič Ivanka — Celje. 10. Vrečer Rajko — Zalec. — Nam.: 7. Černejeva Anica — Celje. 8. Žagar Franjo — Celje. 9. Schreinerjeva Ljudmila — Št. Jurij ob južni žel. 10. Wudler Makso — Celje.

IV. Konjiško učiteljsko društvo:

Del.: 11. Kržič Janko — Loče. 12. Bercé Alojzij — Špitalič. 13. Kavec Marica — Vitanje. — Nam.: 11. Strigl Anton — Kebelj. 12. Šega Franc — Konjice. 13. Solar Franc — Loče.

V. Ljutomersko učiteljsko društvo:

Del.: 14. Mavrič Karel — Gor. Radgona. 15. Ivanjšič Ljudevit in 16. Majcen Gabrijela — oba Sv. Jurij ob Ščavnici. — Nam.: 15. Jaušovec Franc in 16. Brumen Marija — oba Sv. Jurij ob Ščavnici. 16. Vundrl Matej — Ljutomer.

VI. Logaško učiteljsko društvo:

Del.: 17. Požar Vladimir — Planina. 18. Peterlin Lojze — Begunje nad Cerknico. 19. Medvešek Peter — Rovte. nam.: 17.—18. Doljak Valentin — Hotederšica. 19. Mercina Ivan — Stari trg.

VII. Mariborsko učiteljsko društvo:

Del.: 20. Alt Aleksander — Studenci pri Mariboru. 21. Tomažič Ivan. 22. Tomažič Marija. 23. Skala Anton — vsi v Maribor. — Nam.: 20., 21., 22. 23. —

III. Ptujsko učiteljsko društvo:

Del.: 24. Musek Ljud. — Sv. Vid pri Ptuj. 25. Peček Avgust — Ptuj. 26. Klenovšek Hinko — Sv. Vid pri Ptuj. 27. Baša Andrej — Ptuj. — Nam.: 24.—25. Hasl Drago — Cirkovce. 26. Luknar Marija — Ptuj. 27. Hasl Anica — Cirkovce.

IX. Radovljško učiteljsko društvo:

Del.: 28. Baraga Janko — Koroška Bela. 29. Šega Ivan — Jesenice. 30. Hudé Drago — Jesenice. — Nam.: 28. Schiffrer Egidij — Breznica. 29. Jeglič Amalija — Zasip. 30. Kobentar Anton — Radovljica.

X. Savinjsko učiteljsko društvo: Del.: 31. Zdošek Bogomir — Letuš. 32. Sotlar Martin — Polzela. — Nam.: 31. Zotter Ivan — Gomilsko. 32. Sotlarjeva Franja — Polzela.

XI. Slovenjgraško učiteljsko društvo:

Del.: 33. Purkhart Josip — Št. Ilj pod Turjakom. 34. Kavčič Franc — Smartno. — Nam.: 33. Mithans Minka — Št. Ilj pod Turjakom. 34. Stanovnik-Grum Franja — Sv. Florijan v Dolici.

Okrajna društva, ki še niso javila delegatov, naj to store takoj, da bo prijava do skupščine, ki je že blizu, v redu. Kako je voliti delegate (z namestniki) je itak znano. Društveni predsednik nominira sam namestnika. Po poslovniku se voli na vsakih 50 članov 1 delegata in 1 namestnika. Število pod, oziroma nad 50 članov šteje tudi za 1 delegata. Kjer nimate več zborovanja, naj določi delegate odbor oziroma predsedstvo. Javite tudi delegate za glavno skupščino v Subotici. Priobčimo jih prihodnji mesec.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 13. junija 1925 ob 9. uri dopoldne na deški osnovni šoli v Ribnici. Dnevni red, ki bo zelo obsežen, objavimo prihodnjič; vse člane pa opozarjamo, da se gotovo udeleže tega zborovanja, ki je zadnje v tem šolskem letu in naj ne bo nikogar, ki bi ta dan ostal doma. Zdravo!

— **CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** priredi v soboto, dne 6. junija t. l. svoje zborovanje s poučnim izletom v Zagreb poset raznih muzejev, galerij uri v separatnih vozovih. Po prihodu v Zagreb poset raznih muzejev, galerij slik itd. pod vodstvom ondotnih spremljevalcev. Ob 1/23. uri skupni obed. Popoldne razni izleti v skupinah. Izletniki naj se javijo potom šolskih upraviteljev najkasneje do 3. junija ter naj navedejo tudi, če se hočejo udeležiti skupnega obeda, ki stane 16 Din za osebo.

— **CERKNIŠKO-LOŽKI KROŽEK** zboruje v soboto, dne 30. maja t. l. v Grahovem. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika. 2. Samoizobrazba. (Predava tovariš Medvešek). 3. Vpliv solnca na rastlinstvo. (Predava tovariš Peterlin). 4. Predlogi in slučajnosti. Udeležba obvezna. — Odbor.

— **BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje 6. junija 1925 ob 10. uri na Vinici. Vzpored: 1. Odobrenje zadnjega zapisnika. 2. Izročitev diplome društvenemu častnemu članu tov. Franju Lovšinu. 3. Predsednikovo poročilo. 4. »O zgodovini Vinice« — poročila tov. Kavčič. 5. »Značaj narodnih pesama za nacionalno vaspitanje« — poročila tovariš Živojinović. 6. Slučajnosti. Tovariš(ice) iz metliškega sodnega okraja javite takoj svojo udeležbo tovarišu Štrublju v Črnomelju, da preskrbi vozove. Vozovi odpeljejo iz Črnomlja točno ob 7. uri in bo veljal sedež za tja in nazaj okroglo 25 Din. Vsi tovariš(ice) pa javite svojo udeležbo tudi tovarišici Bavdekovi na Vinici, da preskrbi obed. Točnost in udeležba je stanovska in društvena dolžnost. — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ** proslavi v soboto, dne 6. junija 1925 v Konjicah petdesetletnico svojega obstoja. Vzpored: 1. Ob 10. uri maša-zadušnica za umrle člane. 2. Ob 11. uri slavnostno zborovanje v šoli: a) Pozdrav tov. predsednika, b) Slavnostni govor tov. R. Jurka, sreskega šolskega nadzornika v pok. c) Slučajnosti. 3. Po zborovanju banket v čitalniški dvorani konjiškega Narodnega doma. Polnoštevila udeležba je pač stanovska dolžnost; proslava bo sicer skromnejšega obsega, a naj bo tem pristrčnejša. Gostje — prijatelji in tovariši — dobrodošli. — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRAD** zboruje glasom društvenega sklepa v četrtek, dne 4. junija 1925 ob 9. uri v Slovenjgradu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje. K polnoštevili udeležbi vabi predsednik.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA PTUJ IN PTUJSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje dne 6. junija ob 1/211. uri v osn. šoli v Cirkovcih s sledečim vzporedom: 1. Gledališka predstava šolske mladine. 2. Zapisnik. 3. Dopisi. 4. Poročilo narodno-prosvetnega odseka. 5. Slučajnosti, želje in predlogi. Zadnjič zborujemo v tem šolskem letu in zato brez obotavljanja vsi v Cirkovce. Že 80 članov je pri-glašenih in pričakujemo, da tudi ostali ne zaostanejo. — Odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ** zboruje skupno s sevniškim in brežiškim okrajem dne 6. junija 1925, začetek ob 9. uri, v dvorani hotela »Triglav«. Dnevni red običajen. Tovariši upravitelji naj prinese s seboj »Polugodišnji izveštaj o stanju šola«. — Zaradi obeda naj javi vsak udeleženec svojo udeležbo tovarišu Jos. Kladniku, Sevnica. Polnoštevila udeležbe pričakuje odbor.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** zboruje 6. junija t. l. v Framu po sledečem sporedu: 1. Tekoče zadeve. 2. »Slovenski narodni napevi«, predava prof. Družovič. 3. Predavanje tov. Ivanuša o zgodovini Frama in okolice. 4. Slučajnosti. — Prijave za obed sprejema tov. Ivanuša do petka 5. junija. Tovariš(ice)! Ker je to zborovanje, ali bolje rečeno krožek, posvečeno v največji meri gojitvi tovarštva in medsebojnega spoznavanja, zato ne more in ne sme manjkati nihče, ki čuti z nami. Pevskemu in godbenemu odseku načeljuje tov. Vauda, zabavnemu tov. Rozbaud, pripravljalnemu pa tov. Ivanuša in domači učiteljski zbor. Oddaljenost, slabo vreme, stare noge, se tokrat ne opravičijo. — Skupne pevske vaje se vrše ta dan od 9.—10. ure predpoldan v osnovni šoli v Framu.

RAZPIS.

Na meščanskih šolah v ljubljanski oblasti se razpisujejo za šolsko 1.1925./26. sledeča stalna učna mesta:

I. Na deški meščanski šoli v Brežicah:

a) ravnateljsko mesto;
b) po eno mesto strokovnega učitelja za 1. in 3. skupino.

II. Na deški in dekliški meščanski šoli na Jesenicah:

a) po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino;
b) ena služba strokovne učiteljice za 3. skupino.

III. Na deški meščanski šoli v Krškem ena služba strokovnega učitelja za 1. ter ena služba strokovnega učitelja ali učiteljice za 2. skupino.

IV. Na 1. mestni deški meščanski šoli v Ljubljani:

a) ena služba strokovnega učitelja za 3. skupino;
b) ena služba učitelja petja in glasbe z obvezo pouka tudi na drugih meščanskih šolah v Ljubljani.

V. Na deški meščanski šoli v Ribnici: po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino.

VI. Na deški in dekliški meščanski šoli v Trzinu:

a) po ena služba strokovnega učitelja za 1., 2. in 3. skupino;
b) po ena služba strokovne učiteljice za 1. in 2. skupino.

VII. Na meščanski šoli v Kastvu: po ena služba strokovnega učitelja za 4. in 5. zagrebško skupino.

Za vse navedene službe je potrebna slovenščina kot učni jezik, razen za meščansko šolo v Kastvu, za katero je potrebna srbohrvaščina kot učni jezik.

Na deških meščanskih šolah s koe-dukacijo deklic (Brežice, Krško, Ribnica, Kastav) se bodo po možnosti upoštevale tudi prošnje učiteljic.

Prošnjam je treba priložiti zrelostno izpričevalo, obe usposobljenosti izpričevali in dokazila o dosedanjem službovanju (službeno razpredelnico).

Prošnje je nasloviti na ministrstvo prosvete v Beogradu ter jih vložiti za vsako službo posebej najkasneje do dne 10. junija 1925

pri pristojnem ravnateljstvu (vodstvu).

Ravnateljstva, odnosno sreski poglavarji, naj potrdijo podatke o službovanju (v službeni razpredelnici), pristavijo službene ocene za šolska 1. 1923./24. do 1924./25. ter takoj pošljejo prošnje s prilogami velikemu županu v Ljubljani. Ljubljana, dne 16. maja 1925.

Za velikega župana:
dr. Pestotnik s. r.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Za pomlad in poletje!

P. n. učiteljicam priporočamo ravnokar došle angleške in francoske novosti za letne kostume kakor: Etamin, Eponge, Frotir, Crepe, Voile de laine i. t. d.

Ugodni plačilni pogoji na obroke!

Na željo se pošljejo vzorci.

A. & E. Skaberne.
LJUBLJANA, Mestni trg 10.